

Aanpak van laaggeletterdheid

Taal voor
het Leven

Definitie

- Geletterdheid omvat het kunnen toepassen in het dagelijks leven en in werksituaties van luisteren, spreken, lezen en schrijven, rekenen en digitale vaardigheden.

Ervaren

- Wat heeft u vandaag gedaan (buiten uw werk), waarvoor u moet kunnen lezen, schrijven of rekenen?
- Hoeveel % van een tekst moet u kunnen lezen om de inhoud te begrijpen?

60 %

Maar toen veegde - - de -- - uit haar gezicht en hij – haar. ` -
- ...., neem me niet --- --. Wat is er--?' riep hij -- . Er
stonden drie --- en een – in de - en toen de – mevrouw ---
binnen kwam, - ze – zo – dicht - in de hoek – maar niet ---
te worden.

70%

Maar toen veegde mevrouw - de -- - uit haar gezicht en hij - haar. `-- ...., neem me niet - - --. Wat is er gebeurd?' riep hij --. Er stonden drie dames en een - in de - en toen de - mevrouw --- binnen kwam, drukten - zich zo - - in de hoek - maar niet -- te worden.

90%

Maar toen veegde mevrouw - de slierten - uit haar gezicht en hij herkende haar. '--- ..., neem me niet kwalijk. Wat is er gebeurd?' riep hij --. Er stonden drie dames en een heer in de lift en toen de - mevrouw --- binnen kwam, drukten ze zich zo - mogelijk in de hoek om maar niet -- te worden.

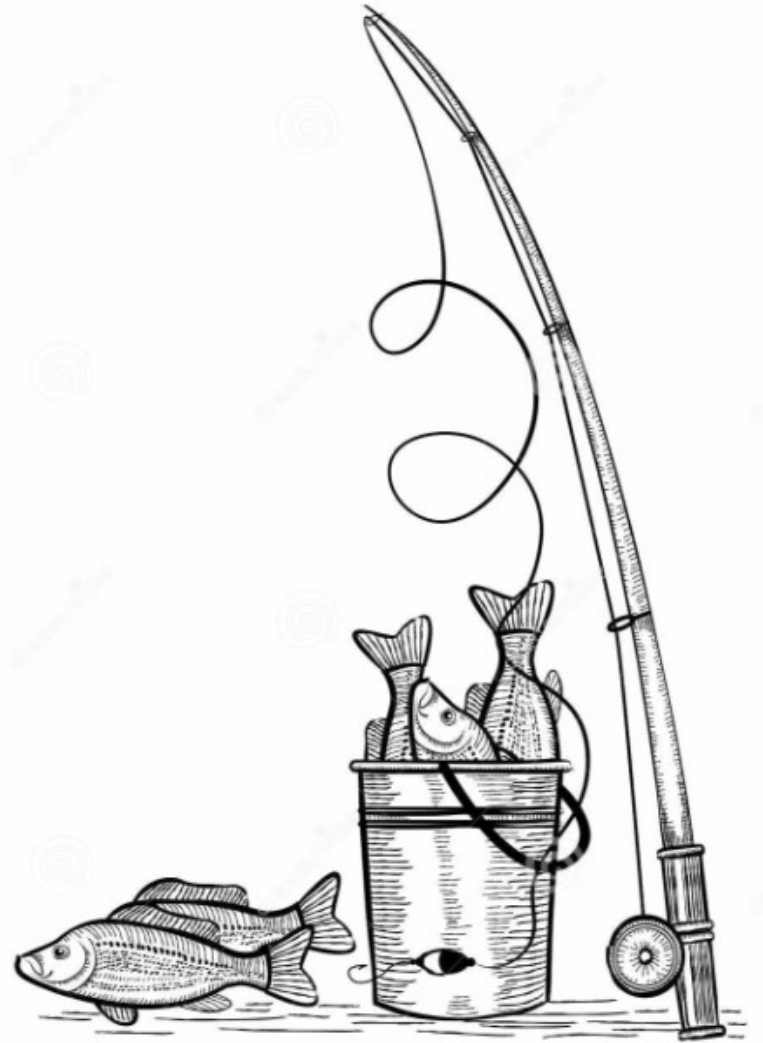

100%

Maar toen veegde mevrouw Helderder de slierten kroos uit haar gezicht en hij herkende haar. 'Gunst ...., neem me niet kwalijk. Wat is er gebeurd?' riep hij verschrikt. Er stonden drie dames en een heer in de lift en toen de druipende mevrouw Helderder binnen kwam, drukten ze zich zo dicht mogelijk in de hoek om maar niet aangeraakt te worden.

Oplossing?

Quizvraag 1

Hoeveel laaggeletterden tussen 16 en 65 jaar zijn er in Nederland?

- A. 0,8 miljoen
- B. 1,3 miljoen
- C. 1,8 miljoen

Antwoord

Hoeveel laaggeletterden tussen 16 en 65 jaar zijn er in Nederland?

~~A. 0,8 miljoen~~

B. 1,3 miljoen

~~C. 1,8 miljoen~~

Quizvraag 2

Hoeveel procent van de laaggeletterden is van autochtone afkomst?

- A. 23%
- B. 52%
- C. 65%

Antwoord

Hoeveel procent van de laaggeletterden is van autochtone afkomst?

~~A. 23%~~

~~B. 52%~~

C. 65%

Quizvraag 3

Hoeveel procent van de laaggeletterden heeft een betaalde baan?

- A. 10%
- B. 57%
- C. 65%

Antwoord

Hoeveel % van de laaggeletterden werkt?

~~A. 10%~~

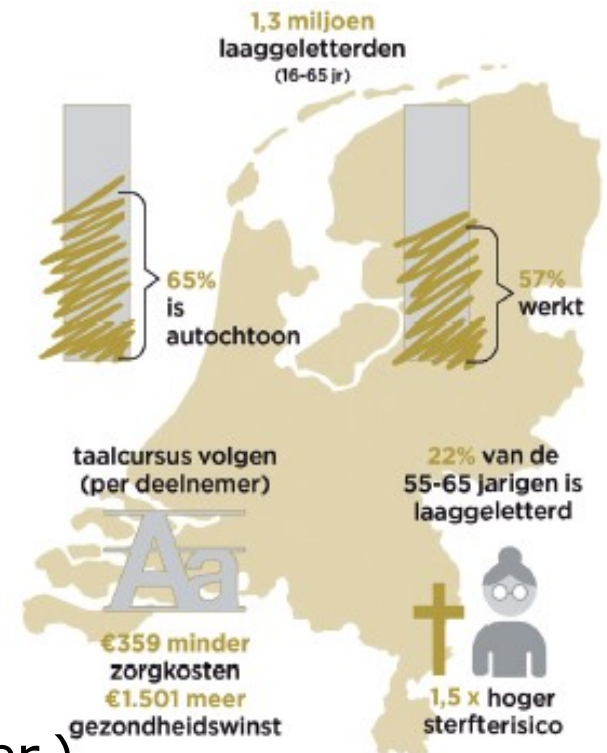
B. 57%

~~C. 65%~~

Samenvatting

- 1 op de 9 tussen 16-65 jr (12%)
- 1 op de 5 tussen 55-65 jr (22%)
- 65% is autochtoon
- 57% werkt
- hoe hoger de opleiding, hoe lager het percentage laaggeletterden

(Bron: PIAAC 2012. Meer informatie klik [hier](#).)

Winst aanpak laaggeletterdheid

Uit onderzoek blijkt dat aanpak laaggeletterdheid al na een half jaar impact heeft op het leven van het individu, de laaggeletterde *zelf*.

- 70% kan taalvaardigheden beter toepassen
- 50-65% toename sociale inclusie
- 53% voelt zich psychisch gezonder
- 39% voelt zich fysieke gezonder
- 20-35% heeft betere arbeidsmarktpositie

Winst aanpak laaggeletterdheid bij ouders

- Een betere toekomst voor zowel ouder als kind
- Meer zelfredzaamheid bij ouders
- Betere communicatie
- Winst doordat ouders ook thuis aandacht besteden aan taal
- Bevorderen ouderbetrokkenheid

Kenmerken doelgroep

Met name kenmerken voor de autochtone doelgroep:

- Schaamte
- Taboe – zowel bij de verwijzer als de doelgroep zelf
- Onzichtbaar, door compensatiegedrag of ontwikkelde strategieën
- Onbewust onwetend
- Onwetend over de mogelijkheden
- Onzekerheid

Oorzaken

- Thuissituatie
- Onderwijs
- Individuele oorzaken

- Weggezakte vaardigheden
- Er is altijd sprake van een *combinatie* van oorzaken.

Herkennen

Welke uitspraken gebruiken laaggeletterden om hun beperking te camoufleren?

Welke trucs zouden ze kunnen gebruiken?

Welke overige signalen kunnen wijzen op beperkte lees- en schrijfvaardigheden?

Instrumenten om te herkennen

- **Basismeters (Taalmeter, Rekenmeter)**
- **De Taalverkenner**
- **Vragen in context**

Basismeters

www.basismeters.nl

Wat is de Taalmeter

- Online screeningsinstrument
- Geeft indicatie of iemand laaggeletterd is
- Alleen voor Nederlands sprekenden
- In te zetten bij mensen tot en met MBO 4
- Taalmeter 1F en Taalmeter 2F
- Duurt 12-15 minuten

Aan de slag

- Bepaal op welk moment je de screening op laaggelettertheid structureel kunt inzetten.
- Bepaal ook voor welke specifieke groep je het inzet.

Bespreken

- Zorg voor veilige omgeving
- Normaliseer de situatie
- Probeer achter de motivatie van de laaggeletterde te komen (indien laaggeletterdheid is vastgesteld)
- Breng de laaggeletterde op de hoogte van de scholingsmogelijkheden.
- Kom er later op terug.

Mogelijkheden scholing

- In de context van wat hij/zij nodig is of wenst
- Volwassen taal
- Toepasbaar in het dagelijks leven
- Formeel (op school, bv. een ROC)
- Non-formeel (bv. met een opgeleide vrijwilliger)
- Passend niveau
- Maatwerk

Doorverwijzen naar....

- Een taalhuis in de buurt. Zie www.taalzoeker.nl.
  - Taalvoorhetleven.nl
  - 0800-0234444
-
- Zorg altijd voor duidelijke afspraken over de aanmelding en terugkoppeling.

